

Дзвоник

№ 119

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 10 рік видання, лютий, 2017 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 119, 2017 р.

*Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.*

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Тереза Шендрою

Редколегія: Іван Ковач, Михайло

Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник Завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Микола ВОРОНИЙ

СНІЖИНКИ

Білесенькі сніжиночки,
Вродились ми з води;
Легенькі, як пушиночки,
Спустилися сюди.

Ми хмарою носилися
Від подиху зими
І весело крутилися
Метелицею ми.

Тепер ми хочем спатоньки,
Як дітоньки малі,
І линемо до матінки –
До любої землі.

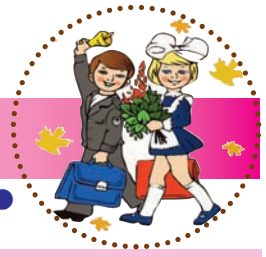
Але вітрець буйнесенький
Жене та крутить нас.
– Не дми, не дми, дуресенький,
Бо вже нам спати час.

Матуся наша рідная
Холодна і суха.
Бо дуже змерзла, бідная,
Вона без кожуха.

Отож її нагріємо,
Устелимо сніжком.
Мов ковдрою, накриємо
Легесеньким пушком.

Нехай зимою злючою
Вона спочине в сні,
Щоб зеленню пахучою
Прибратись навесні.

Щоб з ниви колосистої
Був добрий урожай –
То й долі променистої
Ззнає рідний край!

Євген ГУЦАЛО (1937-1995)

ЦАР ГОРОХ І ХЛОПЧИК ОХ

Жив на світі цар Горох.
Був у нього хлопчик Ох.

Цар Горох
і хлопчик Ох
скрізь ходили тільки вдвох.
Цар Горох питався:
– Ох,
правда ж, добре нам удвох?

– Цар Горох,
нам добре вдвох, –
радо згоджувався Ох...

Якось ставсь переполох:
загубився хлопчик Ох!
Дуже бідкався цар Горох,
що вони тепер не вдвох.

Ох
і охав цар Горох –
тільки «ох»
та тільки «ох»!..

Та знайшовся хлопчик Ох –
знову радий цар Горох.
Дуже радий хлопчик Ох,
що минув переполох.

Цар Горох промовив:
– Ох,
дуже добре, що ми вдвох! –
І промовив хлопчик Ох:
– Ох і славний цар Горох!

ЇЖАЧИХА І ЇЖАК

Їжачиха і їжак не помиряться ніяк.
– Ти колючий! Пострижися!
– Ти колюча! Не колися!
– Я колючий? Хто б казав!

– Нащо ти колючу взяв?
– Від колючого я чую!
– Я колючій не дивую!
– Не дивуєш? От дивак!
А іще ж, либонь, їжак.
– Не дивуєш? От дивачка,
а іще ж, либонь, їжачка...
Їжачиха і їжак
не помиряться ніяк.

МАМО, СТАЛО ХОЛОДНО

– Мамо, стало холодно,
надворі зима,
а в Кота Котовича
рукавиць нема.
– Мамо, стало холодно,
надворі зима,
а в Кота Котовича
валянок нема.
– Мамо, стало холодно,
пада білий сніг,
а в Кота Котовича
лиш сумні пісні.
– У Кота Котовича
став червоний ніс,
у Кота Котовича
повні очі сліз.
– Тож Коту Котовичу
гірко цілий день,
хай в мої озується
і надвір іде.

КІТ-РИБАЛКА

Кіт у чоботи озувся
й, підкрутивши довгі вуса,
він подався на ріку:
ловить рибу от-таку!
А не зловить от-такої,
то пускає за водою,
бо маленьку не чіпає,
хай маленька підростає
й виростає в от-таку,
щоб ходити на ріку.

Василина ГОЛОВЧУК

Казковий сон

Думаю, не тільки я чекаю зими, щоб вона «снігу, снігу білого насипала» навкруги, але всі діти,

Вона чомусь спізналася, а можливо сніговій помилився і пішов у інші краї навіть снігу, де може, й не чекають його.

Скоро зимні канікули, а зима дає знати про себе лише лютими морозами та сухим сердитим вітром.

Бабуся, яка бачить наше переживання із друзями, додає «солі на рану», як говорять у народі. Сміючись, говорить:

– Не переживайте, прийде, ще «не з'їв її вовк». Ще насититесь нею, і вона вами.

Із такими думками лягаю спати.

Сон переносить мене у країну чудес, де здійснюються всі бажання.

Нарешті ми дочекалися зими. Надворі падав лапатий сніг і накривав все навкруги.

Я разом із хлопцями-друзями на вулиці, радіємо і ловимо сніжинки руками, далі починаємо збивати сніжки, а незабаром вже загадали снігового діда та бабу. І ще подумали, щоб була мала родина, тож двоє малих діточок-сніговиків.

Приклали очі, рот камінчиками, а носи морквинами. І милувалися своєю роботою.

Рано-вранці снігова родина стояла на місці, де ми їх поставили, лише відсутні були носи-морквини.

Ми засперечалися між собою, але ніхто не взяв і ніхто не бачив, хто би те зробив.

На другий день ми ще додали кілька снігових пластів і зробили їх вищими, щоб не було так легко забрати морквини і залиши-

ти їх без носа, але на другий день теж те саме.

Тепер порадилися і зіпили лише діда та снігову бабу висотою в два метри у мене на подвір'ї за допомогою драбини.

Я пообіцяв сторожити і піймати кривдника. Сів біля вікна, поставив руки на підвіконня, ніс упер у вікно і став слідити уважно за тим, що робиться надворі.

А там таке, – аж я забув про все, що мені потрібно було робити, себто слідити.

Я вийшов у двір, який переповнився зайчиками. Як справжні акробати, вони робили тумбочки та стрибали один через другого, наче готувались для чогось, і робили розминки.

Нарешті я зрозумів для чого вони зібралися. Один зайчик стояв

на двох ніжках, а інший стрибнув на його плечі, далі другий на другого і так, поки не добралися до носа сніговика.

Тепер угору подалася білочка, яка добиралась по зайчиках, наче по драбині, дійшла до голови, витягла носа і зістрибнула вниз, подала його зайчикові, а сама поспішила до інших, які, наче справжні акробати, вже чекали на неї біля снігової баби.

Білочка, гордо вимахуючи пухнастим хвостиком, пострибала по зайчиках вгору, взяла моркву-носа і зіскочила вниз, де вже чекав її я.

Згодом запитав у зайчиків, чому вони так зробили із нами. Просто насміялися над намію Краще мали попросити у мене, і

(Продовження на 5 стор.)

Скільки людині потрібно друзів

Як гадаєш, скільки треба мати друзів, аби почуватися щасливим? Одного, двох, чи, може, кілька десятків? Дотепна притча про дружбу від Бориса Крумера відповість на це риторичне питання і допоможе розставити усі крапки над «і».

Учень прийшов до Вчителя і запитав його:

– Вчителю, скільки друзів повинно бути у людини – один чи багато?

– Все дуже просто, – відповів Учитель, – зірви мені он те червоне яблуко з верхньої гілки.

Учень задер голову і відповів:

– Але воно дуже високо висить, Учителю! Мені не дістати.

– Поклич друга, нехай він допоможе тобі, – відповів Майстер.

Учень покликав іншого учня і став йому на плечі.

– Мені все одно не дістати, Учителю, – промовив засмучений учень.

– У тебе більше немає друзів? – посміхнувся Учитель.

Учень покликав ще приятелів, які крякчучи стали підійматися один одному на

плечі та спину, намагаючись побудувати живу піраміду. Але яблуко висіло занадто високо, піраміда розсипалася, і учень так і не зміг зірвати жадане яблуко.

Тоді Вчитель покликав його до себе:

– Ну, ти зрозумів, скільки людині потрібно друзів?

– Зрозумів, учителю, – сказав учень, потираючи забитий бік, – багато – щоб усі разом ми змогли вирішити будь-яку проблему.

– Так, – відповів Майстер, засмучено похитуючи головою, – дійсно, потрібно багато друзів. Щоб серед усього цього збіговиська гімнастів знайшовся хоча б один розумний чоловік, який здогадався б принести драбину!

(Продовження із 4 стор.)

я із задоволенням допоміг був їм чим завгодно, тільки б не голодували.

Я говорив їм спокійним голосом, зовсім не сварив їх, і це ще більше засоромило їх. Вони похнюпили голови й запросили мене до себе в гості, не відповівши на моє запитання. Нора була в березі, кінець нашого городу. Там було тепло, затишно і повно малих зайчат, за якими приглядала мама-зайчиха.

– Глянь навкруги, скільки запасів у нас, їм не потрібно було цього робити, але їх підмовила білочка, яку вони обожають через її пухнастий хвіст, яким вимахує та хизується перед ними, – сказала мені зайчиха ревним голосом, як раптом здалося мені. Мама зайчиха показує, – справді, біля стін нори стояли гарно викладені їхні запаси: морква, капуста, бур'яки і суха отава. Посередині стояли, наче «ліжка», гарно викладені кубельця, а скраю – малі зайчята.

Хоч їх було багато, але всюди було чисто і гарний порядок.

Невдовзі мама-зайчиха знову звернулася до мене:

– Спитайте білочку, будь ласка, чи є у неї якісь там запаси на зиму. Вона цілими днями стрибає з гілки на гілку, наче акробати, та вичісує свій хвіст, щоб ми заздрили їй. Бо ми ж куцохвості.

На це відповіла сама білочка:

– Навіщо мені готувати запасів на зиму? Моя хата-дупло не така простора, як нора, але зате тут неподалік стоять сосни з розкішними шишками, а у вас на горищі горіхи, пострибаю та наберу, коли захочу, скільки мені потрібно.

Зайчиха піднесла мені корзину із морквами-носами, яку назбирали її зайчики, і попросила вибачення.

Сніг далі стелиться на землю. Я хотів поговорити із друзями, щоб приготувати до завтра лижі та санки та податися на Брижчі чи в Лазок, які засумували за галасом дітвори, як і ми за ними.

Прокидаюся. Я у ліжку. Тепер зрозумів, що все це сталося лише у моїм сні.

Глянув надвір. Там теж падав лапатий сніг. Як і в моєму казковому сні.

Михайло Гафія ТРАЙСТА

УРОК ПАРЕМІОЛОГІЇ

(П'єса для дітей)

(Продовження з минулого числа.)

Дійові особи

БОГДАН, шахіст

АНКА, двоюрідна сестра
Богдана

АНДРІЙ ВОЛОШИН,
футболіст

АНДРЕЯ, сестра Андрія.

ЕМІЛЬ, каратист

ДЖОРДЖЕ, поет

ОЛІМПІЯ, балерина

ВАЛЕНТИНА, святкована

АУРОРА, подруга

Олімпії

МОНІКА, подруга

Джеордже

ДІДІЯНА, подруга

Моніки

ДІВЧИНА ПЕРША,

ДІВЧИНА ДРУГА

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Відкрий, Богдане!.. Відкрий, боягузе!.. Відчини і глянь нам прямо у вічі!..

БОГДАН: Не відкривай!

АНКА: Чому б не відкрити їм? Ти що, насправді боїшся їх?

БОГДАН: Та де ж мені боятись Андрія, коли нас двоє, а він тільки сам із сестрою... а сестра...

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Відкрий Богдане!.. Відкрий, боягузе!.. Відкрий і глянь нам прямо у вічі!.. Чому не відчиняєш двері?

АНКА: Я відкриваю!

БОГДАН: Тоді я починаю грати в теніс... (Біжить до кухні, звідки повертається зі сковорідкою в руці.)

АНКА: Тобто?

БОГДАН: Тобто не тобто, бери в руку сковорідку, вдавай з себе Симону Галеп, а я стану Хорієм Текеу...

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Відкрий, Богдане!.. Відкрий, боягузе!.. Відкрий і глянь нам прямо у вічі!..

АНКА: Ха-ха-ха... Заховай свого меча, бо хто ходить зі сковорідкою, від сковорідки погине.

БОГДАН: Твоя справа, робив як знаєш, я йду і помию руки від цього всього...

(Анка підходить до дверей і відкриває їх.

Андрій та Андрея вбігають у кімнату.)

АНДРІЙ: Де ти, боягузе?!..

АНДРЕЯ: Ти продав мачт, ти зрадив нас... Зрад...

(Побачивши Анку зупиняється серед недовказаного слова.)

АНКА: Вам кого треба?

АНДРІЙ: Бог... Бог... я... Бог...

АНКА (сміючись): Ви Бог?!

АНДРІЙ: Та ні, я Бог...

(вказуючи на Андрею.)

Тобто вона...

АНДРЕЯ: Да, я...

(вказуючи на Андрія.)

тобто він... тобто ми...

АНДРІЙ: Так, так ми...

АНДРЕЯ: Ми обидвоє...

АНДРІЙ: Точно, ми обидвоє...

АНКА: Ви обидвоє? Що ви обидвоє?

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Помилились дверми.

АНКА: Точно так! А мене звати Симона Галеп, а та сковорідка, що лежить на столі, – моя тенісна ракетка.

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Що?!

АНКА: Нічого, мене звати Анка, двоюрідна сестра Богдана.

АНДРІЙ: А-а-а... Я Андрій, ми Богданові колеги.

АНДРЕЯ: І найліпші друзі.

АНКА: Знаю, знаю... друзі в біді ганяються один за другими.

АНДРЕЯ ТА АНДРІЙ (разом): Ми-и-и...

(Вбігає Еміль і кричить.)

ЕМІЛЬ: Зупиніться, що з вами, збожеволіли?!

(Побачивши Анку, переходить на лагідний тон.)

Привіт, я колега з...

(Вказує на Андрею та Андрія.)

А також й з... а де ж він?..

АНКА: Хто?

ЕМІЛЬ: Як хто? Бомбардир, блискучий футболіст дня.

АНКА: Вмиває свої руки, як Пилат.

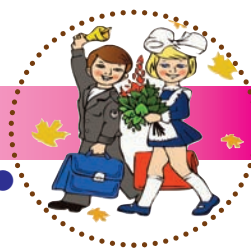
ЕМІЛЬ: Як він пілаф?!*

(Простягає руку до Анки.)

Еміль – чорний пояс по карате.

АНКА: Я – Анка, двоюрідна сестра бомбардира.

ЕМІЛЬ: Приємно!

Іван СЕНЧЕНКО

Пастух рогатий...

Вийшла Катруся ввечері погуляти. А надворі сніг, а надворі мороз і такий пекучий, що в Катрусі щоки почервоніли, як яблучка. Взяла вона саночки. Почала з гірки спускатися. Ще червоніші щоки стали в Катрусі. Очі блискотять. Пара з рота клубком вилітає. Гарно!

Спинилася відпочити. На небо глянула і задивилася.

Все небо синє-синє, аж темне, і на ньому без кінця і краю зірок насипано. А між ними ясний ріжок молодого місяця.

Аж тут Юрчик вискочив з двору. Кричить:

– Гей, Катрусе, це ти?

– Я.

– Що ти робиш?

– Загадки пригадую.

– Загадки пригадуєш? – Юрчик підбіг до Катрусі, глянув на неї і спитав. – А яку ти вже пригадала?

– А ось яку, – відповіла Катруся. – Пам'ятаєш, бабуся загадувала: поле неміряне, вівці нелічені, пастух рогатий!

Але Юрчик не був тоді дома, як бабуся цю загадку загадувала, то й не знав, як її відгадати. Насупився. Пальця до лоба приклав.

Думає, думає, а відповіді не знає. Здається

йому, що він ніколи не бачив ні такого великого поля, ні таких овечок, ні рогатого пастуха.

Тоді Катруся сказала йому:

– А ти глянь на небо. Добре придивися та подумай гарненько.

Глянув Юрчик угору і закричав радо:

– Е, тепер я вже знаю, що то! Небо, зірки, молодий місяць! Гарна загадка! Тільки я теж таку знаю. Ану, вгадай, що воно: ішов волох, розсипав горох; почало світати – нема що збирати.

Тепер Катруся почала відгадувати. Сказала:

– Волох – це чоловік такий, з Волощини; горох – зірки на небі. Це я розумію. А чому, коли почало світати, не стало чого збирати, не вгадаю!

Юрчик пояснив:

– Бо зірки тільки вночі світять, а вранці, коли почне розвиднятися, вони зникають з неба.

А тим часом, поки Катруся з Юрчиком загадували і відгадували загадки, як узявся біля них мороз! За ніс щипає, за щоки щипає! Заліз Катрусі в рукавичку, почав добиратися до пальчика на носі.

А тут і баба з дверей:

– Катре, Юрчику, ану, час уже до хати! Бачите, який мороз? Так береться, що аж скалки проти місяця скачуть. Мерщій у хату. Ну, кому я сказала?

У хаті затишно. Вікна закутані. Грубка горить. Від неї тепло по всій хаті розходить. Пороздягалися Катруся і Юрчик, посідали біля грубки, руки до вогню простягають...

Гарно, коли тепло, коли є де зігріти руки...

(Продовження із 5 стор.)

(Ступає крок у бік Андрія та Андрії.)

Що ж ви зробили з ними, мой Волошини?..

Зараз я покажу вам!

АНДРІЙ: Заспокійся, ми його пальцем не торкнулись.

АНДРЕЯ: Навіть не бачили його після того, як...

ЕМІЛЬ: Як то ви... не?..

(Дивиться на Анку.)

Що вони йому зробили?

АНКА: Нічого.

ЕМІЛЬ: Тоді хто зробив з нього пілаф?!

АНКА (притримуючи сміх.): Я сказала Пилат, а не пілаф.

ЕМІЛЬ: Що мені пилат, що мені, пілаф, один чорт... ліпше скажіть мені, хто його... бо!..

АНКА: Заспокійся, ніхто його не... він сам.

ЕМІЛЬ: Господи, як це він сам?! Ви його перелякали, а він... сам... що з ним?

АНКА: Нічого, миє руки.

ЕМІЛЬ (перелякано): Господи! Перерізає собі жили?!

АНКА: Що ти верзеш? Які жили? Я ж казала, він миє свої руки, як Понтій Пилат.

ЕМІЛЬ: Який Понтій, хто ж цей Понтій, не ходіть мені тута з Понтіями, бо я не вмію жартувати!

АНКА: Ти багато чого не вмієш, здається, історію тобі викладав двірник школи, а релігію кочегар.

(Далі буде.)

* плов

Михайло Гафія ТРАЙСТА

НЕЙМОВІРНІ ПРИГОДИ КОТИГАРБУЗЕНКА

(Графічна дитяча оповідь за ідеєю Степана Трайсти)

(продовження з попереднього числа)

Гарбукозарлюгам не довелося багато радіти, бо надійшли посли з планети Помідорії.

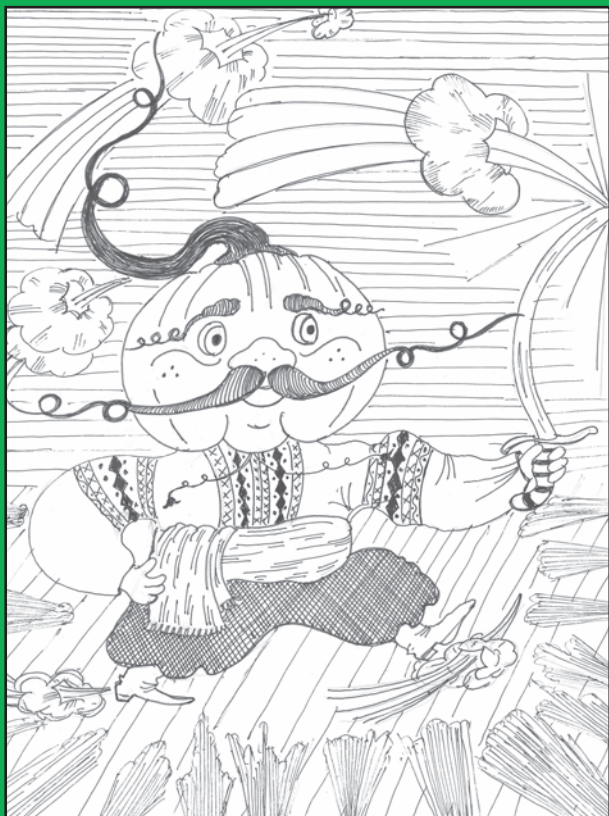
Не сподобалася така вістка царевичу, бо ж він був закоханий в дочку короля Онуфрія Помідори.

Прочитав Котигарбузенко листа від короля Онуфрія Помідори, в якому той просить допомоги, бо колорадські жуки викрали його дочку Мінодору-помідору.

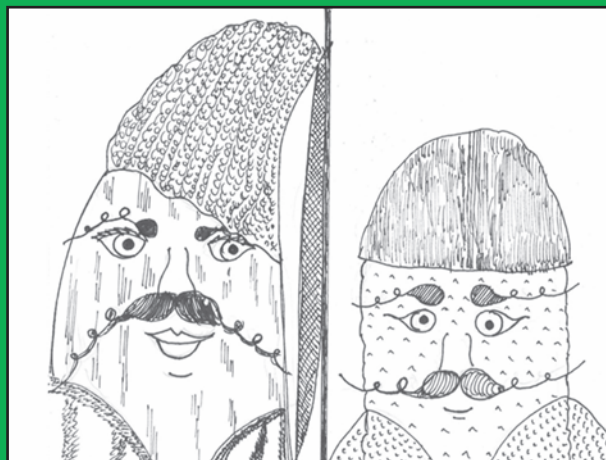
А до того король в листі обіцяє віддати йому в жони свою дочку, якщо спасе її і пів планети Помідорії.

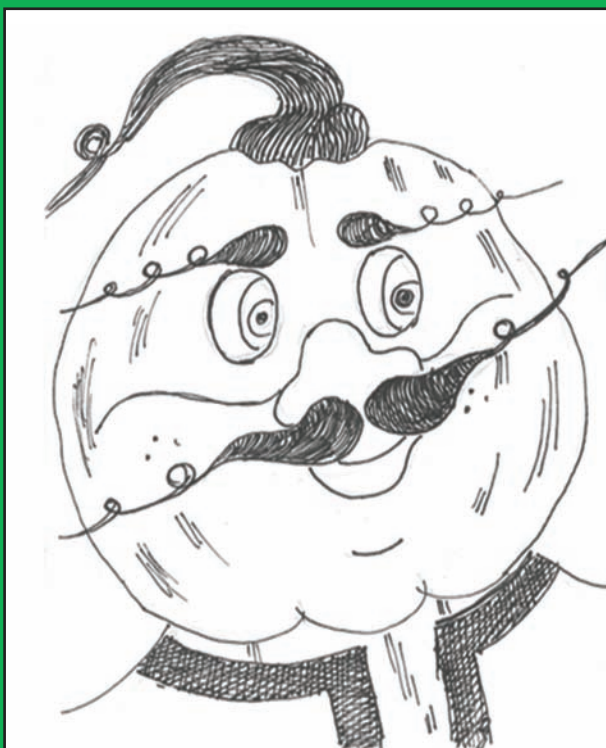
**Розлютився Котигарбузенко,
навіть шаблюку витяг.**

– Де ж ви, мої козарлюги? – скрикнув на своїх офіцерів.

**Та тут ми, тут, – обізвались в
один голос Кавун Богун та Охрім
Огірок.**

**Готуйте військо до бою і покличте
до мене Гарбузяку!**

**Малюнки:
Степан та Михайло Трайста**

КМІТЛИВИЙ МАРТИН

(українська народна казка)

Жив на світі бідний чоловік, що звався Мартин. Мав дітей, як бобу, а добра – ніякого. Як заробить щось у багатів, то діти повечеряють, а як ні, то всі лягають голодні. Днина чоловікові тягнулася так довго, ніби хтось аж дві сточив до купи.

Одного разу в хаті стало зовсім порожньо, хоч реви до неба. Чоловік забідкався:

– Ото-м дожився, хоч іди пси бити !

Аби не вмерти з голоду, він пішов до дідича просити допомоги. То був такий багатий панисько, що в золоті спав і золотом накривався.

Русин сказав дідичеві:

– Дайте трохи хліба або грошей, бо діти гибнуть з голоду. Я вам відроблю...

– У мене є кому робити. Та дам півторби золота, як украдеш цапа у того чоловіка, – і дідич показав на селянина, що тягнув на ярмарок старого цаписька.

– Може, украду, – відповів Мартин.

Він шкодував бідного селянина, та подумав, що зможе йому добре заплатити, коли дістане від дідича півторби грошей.

– А як того мужика пустиш додому голим, заплачу цілу торбу, – вигадує пан.

– І це зроблю !..

Мартин побіг у ліс. Скинув один постіл і

лишив на дорозі. Потім відбіг далі, скинув другий постіл і лишив його серед дороги.

А селянин, що йшов із цапом, підняв один постіл, обдивився й жбурнув ним убік:

– Що мені з одного постола ? Якби два – була би якась користь. – Потяг цапа далі, йде, йде і знаходить ще один постіл. Підняв, обдивився.

– Це пара тому, що я відкинув у корчі. Ото-м дурний, що не забрав !

Прив'язав цапа до дерева й вернувся назад. А Мартин того й чекав. Він відв'язав цапа і повів до дідича :

– Тут маєте, пане, дайте півторби золота.

– А цілу не хочеш ? Я ж тобі казав, що як пустиш чоловіка голим, то дістанеш цілу торбу золота.

– Зачекайте, пане. Я вам і те зроблю.

Мартин затягнув цапа у недалекий став. Завів його аж насередину. Забив там паль і прив'язав цапа, потім вийшов на берег і почав дуже мекати.

Селянин почув мекання і прибіг до ставу. Уздрів цапа у воді й розсердився.

– Ох, чорте рогатий, ти аж туди від мене втік?! Я тебе зараз виведу!

Бідний скинув одяг і поліз у воду.

А Мартин виліз із корчів, схопив його лахміття і дав ногам знати.

Чоловік вивів цапа із води на берег, а убрання нема. Що було робити? Дочекався вечора і в сутінку голий поплентався додому.

Мартин пішов до пана. Той дав-таки йому торбу золота, Мартин поділився з бідним селянином, над яким позбиткувався із панської волі. А потім повернувся до своїх дітей, і вже вони довго не мали біди.

Катря ГИНЕВИЧЕВА

Як павуки подорожують?

Сонечко стояло високо на небі. Погода була напрочуд гарна. По полю бігали тут і там малі павуки і ладилися до подорожі в затишні корчіки під лісом. Там, у безпечнім захисті, так мило спиться зимою великим пільним павукам!

З поля у ліс далеко-далеченько! Вісім маленьких ніжок мусили б іти, може, тиждень, може, два, поки добрели б стерною та травами на бажане місце. А тут могли б прийти студені дощі, відтак нагла ожеледь - а тоді прощайся з життям, веселий пільний павуку!

То вони збираються завчасу у подорож; матері омотують павутинням своїх маленьких діточок і прикріплюють їх до себе, щоби котра дитинка не пропала в дорозі. Се так легко, коли у павука голівка зайнята клопотами подорожі!

Як далеко глянути, цілі юрби павуків увихаються по стеблинках трави. Що ж вони там роблять? Пригляньмося. На тулубі є у них цілі десятки тоненьких рурочок; з них вони випускають теч, яка на повітрі застигає; сі рурочки - се кужілка павуків, з якої снуються ті срібні ниточки, що літають восени по полях. А з павука неабиякий митець! Він уміє нитку відповідно до потреби зробити тонкою, то знов міцною, уміє її скручувати

вчетверо і вп'ятеро, а також розчісувати гладенько двома пазурками, поміщеними як гребінчики на кінцях ніжок.

У повітрі тихенько: нитки ледве колишуться над землею, не годні полетіти далі.

Але ось потягає живіший вітер і павутинка нагло підіймається вгору... Позір! Павуки сідають поквалпно на свою «машину

до літання» і за хвилю їдуть з вітром, споглядаючи униз, на жовтіючі трави, на плуги, що крають землю під озиме збіжжя... Якби вони були людьми, то, певно, заспівали б: «Бувай здоровий, краю коханий!» або щонайменше вимахували б хустинками на знак сердечного прощання. Тепер, як «машина» високо вгорі, вони дивляться уважно всіма вісьмома очками, ждучи хвилі, коли вітер зачепить їх бальон об корчік під лісом, де ні дощ не дійме, ні вітер не

заколотить зимового спокою... А як уже діждалися сеї хвилі, вони, як найкращі гімнастики, спускаються по своїй нитці... скоренько так... і зараз ідуть робити оглядини місця, зовсім як Робінзон Крузо, коли опинився на незнанім острові. Відтак готують тепленьке гніздечко, із якого викличе їх доперва княгиня Весна - радисним шумом гаїв і піль.

Пільний - польовий.

Сторінка народознавства

Ольга СЕНИШИН

Масляниця – веселе лютневе святкування

Недарма колись казали: «Лютневий сніг весною пахне». Хоч і вважається, що другий місяць року найсуворіший, та все ж сонце повертає на весну. В лютому день збільшується майже на 3 години. Зачинаючи з цієї пори все рідше збиралися хлопці й дівчата на свої традиційні гулі. Та це й природно – в господарствах додавалося роботи.

Саме прихід весни та пробудження природи символізувало святкування Масляна чи Сиропустний тиждень, Пущення, Загальниця, Колодій тощо. Припадає це свято на останній тиждень лютого. Загалом Масляна вважалася жіночим святом, хоч участь у ньому могли брати і чоловіки. Протягом цього тижня їм належало слухатися жінок і витримувати їхні збиткування. На цьому тижні не шують і не прядуть, бо масло буде гірке. Увесь тиждень був багатим на жарти, веселі витівки та народні гуляння. Загально прийнято в ці дні кататися на конях, гойдатися, ходити в гості, влаштовувати в складчину веселі застілля, готувати вареники, млинці та частувати ними гостей.

За церковною традицією тиждень називається сирним або м'ясопусним – через набір страв, які прийнято готувати протягом цього періоду. Основною стравою Масляної (Масниці, Масляниці) були вареники з сиром, які споживалися з маслом чи сметаною. Досить популярними серед селян були сколотини од масла (маслянка). Обрядовими на Масляну були млинці: і прісні, і солодкі, і з начинкою, і дріжджові та ін. Борошно для таких млинців дозволяється вибирати найрізноманітніше:

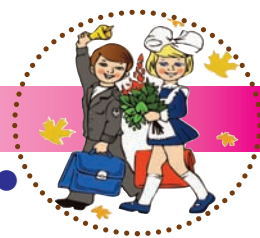
гречане, вівсяне, просяне, ячмінне, пшеничне, горохове тощо. Млинці завжди вважались поминальною їжею. Тому перший млинець клали на горище, щоб «пригостити покійних» або віддавали убогим.

У перший день Масляної колись традиційно готували холодець зі свинячих ніжок. Це так звані «ніжкові заговіни». Молодь після вечері збирає кістки й кидає їх у ворота. За народним повір'ям, якщо людина не докине

до воріт кісткою, то не доживе до Великодня.

З наступного дня починався Сирний Тиждень. Практично кожен день цього тижня був заповнений різноманітними звичаями, які нині вже дещо призабулися. Одним з найгарніших мав місце в останній день Масляної – неділю. Її ще називали Прощенна неділя, і головне в цей день було повністю очиститися духовно перед початком посту. У різних

(Продовження на 13 стор.)

Зайчик-боягуз

У зимовому лісі все було по зимньому. Дерева одягли свої кожухи, які їм принесла зима. Вони стояли – мов заморожені. Тільки ялинки вічнозелені, вони ніколи не міняють свої шубки. Їм і вліті в них затишно.

Чути, як десь дятел стукає по старому дубу, добуває собі їжу. Білки в дуплі горішки гризуть, а ведмідь в барлозі лапу смочке.

Зайчик крадькома вийшов з своєї хатки і обзирається, чи не видно десь вовка або лисиці. Щось затріщало, і зайчик моментально сховався під кущ. Але то була маленька козуля, вона для вухастого не страшна.

Зайчик трішки погрався – і до своєї хатки. Трохи поспав, а як вийшов

місяць – знову на прогулянку. Вночі він ходить без страху. Живиться він корою з дерев, озиминою на сільському полі та травною. Але біля села страшно: під ранок чути гавкання собак, скрип саней або голоси людей.

А коли почує ходу вовка або лисиці, то від страху кидається в різні боки. То побіжить на галявину, то трішки постоїть і знову вернеться по своїх слідах. Бігає в один бік, то в другий. Бігає, аж змориться. Тоді й голод йому не страшний. Так набігається, що йому аж жарко.

Коли розвидниться, він ляже спати в свою хатку. А мисливці, коли прийдуть у ліс, починають розбирати заячі сліди. Плутаються по подвійних слідах, по далеких стрибках і дивуються хитрощам зайця.

А зайчик і не думає хитрувати. Він просто всього боїться.

(Продовження із 12 стор.)

регіонах були свої обряди й дійства. За звичай першими просять одне в одного пробачення священник і парафіяни одразу після вечірньої служби. Потім уже сусіди, родичі та знайомі обходили одне одного й вибачалися за образи. Особливо цього звичаю дотримувалися літні люди. Дехто відвідував померлих родичів на кладовищі, прохаючи про прощення всіх завданих образ. У такий простий спосіб наші предки ще й вирішували різноманітні конфлікти у громаді.

По всій Україні був розповсюджений звичай «колодки» або «колодія», відомий у кількох локальних варіантах. Зазвичай, «колодку» у вигляді качалки, поліна, хустки, стрічки, квітки чіпляли

хлопцям і дівчатам як покарання за те, що вони не взяли шлюб у минулі М'ясниці. Той, кому прив'язували «колодку», мав відкупитися грішми або випивкою. Обряд Колодія – це надзвичайно світле й позитивне дійство про продовження роду та створення сім'ї. Вважалося, що усе живе повинно бути в парі. Холостяків осуджували, адже за давніми народними уявленнями вони негативно впливали на природу, порушували гармонію, лад у природі, а відтак перешкоджали родючості землі.

Та найголовнішим було переконання: якщо на Масляну не повеселишся як слід, весь рік будеш сумувати. Тому проведіть це свято в гарному настрої, і доля вам посміхнеться!

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІГРИ

Ворота

В цю веселу українську гру гралися ще ваші дідуся й прабабуні. Отож, мабуть, і вам буде цікаво погратися.

Станьте в коло, міцно візьміться за

руки, а хтось один хай вийде на середину, бо йому бути за козачка.

Підступить козачок до котроїсь із пар у колі й питає: «А чиї це ворота?» – «Юрчикові й Богданкові», – кажуть йому. «Впустіть мене». – «Ні, не впустимо».

Ходить козачок від «воріт до воріт» і все ото проситься, щоб його впустили. Ба ні, не впускають. Тоді він з вигуком:

«Бий, товкачику, бий! Ворота розбий!» – як розженеться та всією вагою геп на зчеплені руки. Хто не втримав козачка, мусить наздогнати його. А хто наздогнав – сам стає козачком.

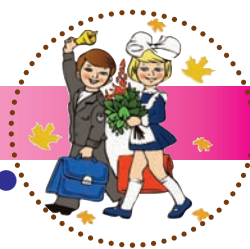
Гра маленьких кургизів

Візьмуть діти зшитий у кільце рушник. Поділяться на два гуртки. І проведуть межу. З кожного гуртка виходять на межу хлопчик чи дівчиночка і впрягаються в рушник. Хто кого перетягне через межу на свій бік, тому гурткові й очко.

Мисливець, хорти й палиця

Це латиська народна гра. Вона простенька. А все одно цікава. Хтось один із вас – «мисливець». Усі інші – «хорти». Накаже мисливець хортам полягати долілиць, ще й очі заплющити. А сам візьме палицю, розмахнеться й кине на найгустіші бур'яни. Далі свисне хортам – ті посхоплюються й ну ту палицю шукати. Хто перший знайде, той і за мисливця стає.

Інна ЗАІНЧКОВСЬКА

Віршована українська абетка

Н

Ніч — велика чарівниця.
Сон цілющий навіває.
І лиш вранішня зірниця
День наступний сповіщає.
«На добраніч!» - кажуть люди.
І здоров'я з цього буде.

О

Одуд Осип взяв намисто
Та й пішов до окуліста.
Хоче взяти за це намисто
Окуляри в окуліста.
Щоб у тебе були здорові оченятка,
треба обов'язково відвідати окуліста і виконувати всі його поради.

П

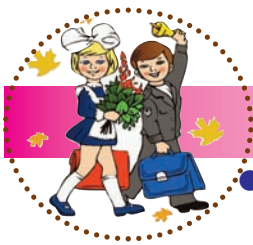
Повітря, земля і вода – це Природа.
Природа – це Я. І Ти – це Природа.
У Божому світі під сонцем одним
Повинні ми жити у згоді.
Від незгоди з Природою починається
погане життя в усіх людей: у селі, у
місті, в Україні, на Землі.
Запитай у дорослих, що треба робити
для згоди з Природою. І роби так.
Добре?

Р

Рано-рано-раненько
Вмиюсь росю біленько,
Витрусь рушником гарненько

Тим, що ненька вишивала,
Щастя радості бажала.
Ранок розпочинає день. Дитинство
розпочинає життя людини. Чи все ти
зробив вранці, щоб день був гарний?
А що ти робиш для того, аби прожити
довге й хороше життя?

Ой надлетіли гуси-лебеді

(весільна)

Лірично, не поспішаючи
♩ = 60

Західне Поділля

Ой над - ле - ті - ли гу - си = ле - бе - ді на наш двір,
ой над - ле - ті - ли гу - си = ле - бе - ді на наш двір.

Ой надлетіли гуси-лебеді на наш двір. (2)
Та й нанесли розмай-зіллячка нам на стіл. (2)
Ой що ж ми будем з того зіллячка робити? (2)
Просить Ганнуса, щоб їй віночок увити. (2)
Чи вогонь горить, а чи полум'я палає? (2)
Чи на Ганнусі золотий вінець сіяє? (2)
Не вогонь горить, ані полум'я палає. (2)
То на Ганнусі золотий вінець сіяє! (2)

? Відгадай ?

Старенька бабуся у лісі жила,
Гостинці для неї онука несла.
Хто дівчинку ту по дорозі зустрів?
Як казка ця зветься? Хто б відповів?

(Червона Шапочка)

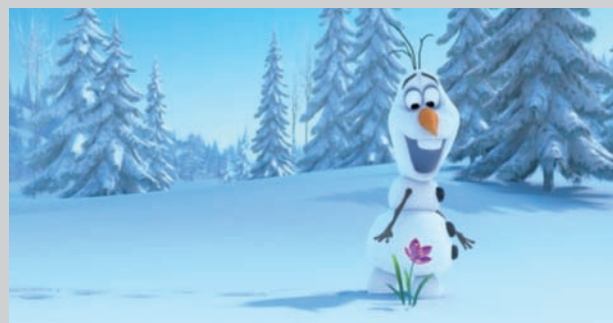
Жила я у гномів, ласкава та ніжна,
І пташок я слухала спів дивовижний,
Мов кров, мої губи, волосся – мов нічка,
А личко – як сніг... Мене звать...

(Білосніжка)

Працювала я у хатці,
Танцювала у палаці.
Є така у мене звичка –
Десь губити черевички.

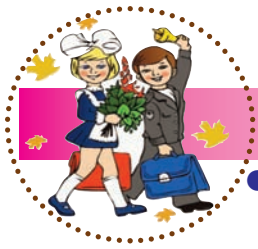
(Попелюшка)

Я – істота нежива,
Я – істота снігова.
Мене зліпили дві сестри,
Коли грали уночі.

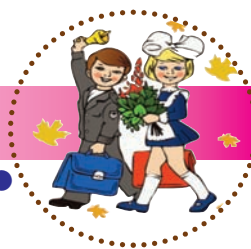
(Сніговик Олаф)

Розмалюй сторінку

Зроби власними руками!

ДЕКОРУЄМО БАНКИ

Спочатку обирайте власний малюнок для нанесення на скляну поверхню та дивіться, як красиво прикрасити банку для консервації... Потім вирушай по фарби для вітражу, їх може знадобитися чимало.

Необхідні матеріали:

- трилітрова банка,
- чіткий контур по склу,
- фарби для вітражу. У нашому випадку: фіолетова, оливкова, червона, біла, та оранжева.
- універсальний клей,
- декоративні половинки намистинок,
- пензлик,

- скотч,
- малюнок на папері.

Готовий перетворити звичайну банку для консервації фруктів та овочів на дивовижний мистецький витвір?

змиваються з пензлика, інші – висихають миттєво і мають особливу консистенцію. У будь-якому разі після нанесення малюнка не поспішай ставити банку

Починаємо!

Намалюй малюнок та прикріпи його скотчем з середини банки.

Візьми контур по склу та обведи малюнок. Вийми паперову картинку з банки.

Зверни увагу! Всі контури на малюнку повинні бути закритими, у протилежному

випадку кольорові фарби розтечуться за межі зображення, і малюнок буде зіпсовано.

За допомогою спеціального пензлика роз-

фарбуй малюнок. Оливковою фарбою розма-

люй листочки, фіолетовою – виноград, оран-

жевою – абрикоси та грушу, червоною – вишні та яблуко. Білою фарбою познач відблиск світла на вишнях.

Декор банки – заняття надзвичайно цікаве. Та перед нанесенням фарб на малюнок вивчи їх особливості: одні довго сохнуть і погано

вертикально – фарби можуть розтектися.

Декоративними половинками намистинок за допомогою універсального клею декоруй абрикоси на банці.

От і все! Декор скляної банки завершено. Така красуня обов'язково стане розкішною прикрасою святкового стола взимку. Вдалої творчості і... смачного!

Пишаємося нашими дітьми!

Елена Арделян, 8 років,
с. Сока

Алберт Кідеша, 3,5
років, с. Негостина

Косміна Григораш, Каріна
Фрасинюк, Беатріс, третій
клас, с. Негостина

Група дітей городчика, с. Негостина